

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum impositio manus requiratur ad hoc sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

quod absolutio Petri est utriusque certa, quia Deus non diceret absolutio nisi etiam vere inus absolutio uero Ioannis est, & significatur certa ex parte confessoris tantum, quia sacramentum absolutio- nis impendit, quia sacramentaliter absoluit, & inus potest impedimentum inuenire ex fictione pœnitentis.

Petro, Quodcumque solueris super terram &c. & Ioan. 20. dixit discipulis, Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. ideo tamen sacerdos potius dicit, Ego te absoluo, quam, Ego tibi peccata remitto: quia hoc magis congruit uerbis, quæ dominus dixit, uirtutem clauium ostendens, per quas sacerdotes absolunt: quia tamen sacerdos sicut minister absoluit, conuenienter apponitur aliquid, quod pertineat ad primam auctoritatem Dei, scilicet ut dicatur, Ego te absoluo, in nomine Patris & Filii, & Spiritus sancti, uel per uirtutem passionis Christi, uel auctoritate Dei, sicut Dionysius. * exponit. 3. c. cælest. hierar. Quia tamen hoc non est determinatum ex uerbis Christi, sicut in baptismo, talis appositio relinquitur arbitrio sacerdotis.

AD QVARTVM dicendum, quod Apostolis non est data potestas ut ipsi sanarent infirmos, sed ut ad eorum orationem infirmi sanarentur. Est autem eis collata potestas operandi instrumentaliter, siue ministerialiter in sacramentis: & ideo magis possunt in formis sacramentalibus exprimere actum suum, quam in sanationibus infirmitatum. In quibus tamen non semper modo deprecatio utebantur, sed quandoque modo indicatiuo & imperatiuo: sicut Act. tertio, legitur, quod Petrus dixit claudo, Quod habeo, hoc tibi do: in nomine Iesu Christi Nazareni surge & ambula.

AD QVINTVM dicendum, quod ista expositio, Ego te absoluo, id est, absolutum ostendo, quantum ad aliquid quidem uera est, non tamen est perfecta: sacramenta enim nouæ legis, non solum significant, sed etiam fuerunt quod significant. Unde sicut sacerdos baptizando aliquem, ostendit hominem interius ablutum per uerba & facta, & non solum significatiue, sed etiam effectiue: ita etiam cum dicit, Ego te absoluo, ostendit hominem absolutum non solum significatiue, sed etiam effectiue: nec tamen loquitur quasi de re incerta: quia sicut alia sacramenta nouæ legis habent de se certum effectum ex uirtute passionis Christi, licet possit impediri ex parte recipientis, ita etiam, & in hoc sacramento. Unde Augustinus * dicit in libro de adulter. coniug. Non est reus, nec difficilis post patrata, & purgata adulteria reconciliatio coniugij, ubi per clauis regni celorum non dubitatur fieri remissio peccatorum: unde nec sacerdos indiget speciali reuelatione sibi facta, sed sufficit generalis reuelatio fidei, per quam remittuntur peccata: unde reuelatio fidei dicitur Petro facta fuisse: effect autem perfectior expositio: Ego te absoluo, id est, sacramentum absolutio- nis tibi impendo.

ARTICVLVS IIII.
Virum impositio manuum sacerdotis requiratur ad hoc sacramentum.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod impositio manuum sacerdotis requiratur ad hoc sacramentum: dicitur enim Mar. ulti. Super agros manus imponent, & bene habebunt; ægri autem spiritualiter sunt peccatores, qui recipiunt bonam habitudinem per hoc sacramentum. ergo in hoc sacramento est manus impositio faciendâ.

¶ 2 Præ. In sacramento pœnitentiæ recuperat homo Spiritum sanctum amissum: unde ex persona pœnitentis dicitur in Psal. 50. Redde mihi latitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me: sed Spiritus sanctus datur per impositionem manuum: legitur enim Act. 8. quod apostoli imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum, & Mar. 19. dicitur, quod oblatis sunt domino paruuli, ut eis manus imponeret. ergo in hoc sacramento est faciendâ manus impositio.

¶ 3 Præ. Verba sacerdotis in hoc sacramento non sunt maioris efficaciam, quam in aliis sacramentis: sed in aliis sacramentis non sufficiunt uerba ministri, nisi aliquem actum exerceat: sicut in baptismo simul cum hoc, quod sacerdos dicit, ego te baptizo, requiritur corporalis ablutio. ergo etiam simul cum hoc quod sacerdos dicit, ego te absoluo, oportet quod aliquem actum exerceat circa pœnitentem, imponendo ei manus.

SED CONTRA est, quod cum dominus dixit Petro, Quodcumque solueris super terram &c. nullam mentionem de manus impositione fecit: neque etiam cum omnibus apostolis simul dixit, Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. non ergo ad hoc sacramentum requiritur impositio manuum.

RESPON. Dicendum, quod impositio manuum in sacramentis ecclesiæ fit ad designandum aliquem copiosum gratiæ effectum: quo illi quibus manus imponuntur, quodammodo per quandam similitudinem continentur ministris, in quibus copia gratiæ esse debet. & ideo manus impositio fit in sacramento confirmationis, in quo confertur plenitudo Spiritus sancti, & in sacramento ordinis, in quo confertur quedam excellentia potestatis in diuinis mysteriis, unde & 2. ad Tim. 1. dicitur, Resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum: sacramentum autem pœnitentiæ non ordinatur ad consequendam aliquam excellentiam gratiæ, sed ad remotionem peccatorum: & ideo ad hoc sacramentum non requiritur manuum impositio, sicut etiam nec ad baptismum, in quo tamen fit plenior remissio peccatorum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod illa manus impositio non est sacramentalis, sed ordinatur ad miracula perficienda, ut scilicet per contactum manus hominis sanctificati, etiam corporalis infirmitas tollatur: sicut etiam legitur de domino Mar. 6. quod infirmos manibus impositis curauit, & Math. 8. legitur, quod leprosum mundauit per contactum.

AD SECUNDVM dicendum, quod non qualibet acceptatio Spiritus sancti requirit manus impositionem: quia etiam in baptismo accipit homo Spiritum sanctum, nec tamen fit ibi manus impositio: sed acceptio Spiritus sancti cum plenitudine requirit manus impositionem, quod pertinet ad confirmationem.

AD III. Dicendum, quod in sacramento, quæ per Tertia S. Tho. NN 3 faciuntur

4. cent. gen. c. 71. & opu. 22. c. 4.

Lib. 2. cap. 1. prim. c. 1.

sciuntur in usu materie minister habet aliquem actum corporalem exercere circa eum, qui suscipit sacramentum: sicut in baptismo & confirmatione & extrema unctione, sed hoc sacramentum non consistit in usu alicuius materie exterioris appositae: sed loco materie se habent ea, quae sunt ex parte penitentis, unde sicut in eucharistia sacerdos sola prolatione uerborum super materia perficit sacramentum, ita etiam sola uerba sacerdotis absoluentis super penitentem, perficiunt absolutionis sacramentum. Et si aliquis actus corporalis esset ex parte sacerdotis necessarius, non minus competere crucis signatio, quae adhibetur in eucharistia, quam manus impositio in signum, quod per sanguinem crucis Christi remittuntur peccata: & tamen non est de necessitate huius sacramenti, sicut nec de necessitate eucharistiae.

ARTICVLVS V.

Utrum hoc sacramentum sit de necessitate salutis.

Sap. q. 65. a. 1. cor. & ar. 2. ad 4. & ar. 4. co. & 4. di. 74. q. 2. ar. 5. & in princ. exp. li. & 4. contra c. 71. Augu. in hoc loco tom. 8.

AD QUINTVM sic proceditur. Videtur quod hoc sacramentum non sit de necessitate salutis quia super illud Psal. 125. Qui seminant in lachrymis & dicit glo. Noli esse tristis, si adit tibi bona uoluntas, unde meretur pax: sed tristitia est de ratione penitentiae, secundum illud 2. Corinth. 7. Quae secundum Deum est tristitia, penitentiam in salutem stabilem operatur, ergo bona uoluntas sine penitentia sufficit ad salutem.

¶ 2 Praet. Prouc. 10. dicitur, Vniuersa delicta operit charitas, & inf. 15. Per misericordiam & fidem purgatur peccata, sed hoc sacramentum non est, nisi ad purgandum peccata, ergo habendo charitatem & fidem & misericordiam, potest quisque salutem consequi, etiam sine penitentiae Sacramento.

¶ 3 Praet. Sacramenta ecclesiae initium habent ab institutione Christi, sed sicut legitur Io. 8. Christus mulierem adulteram absoluit absque penitentia, ergo uidetur, quod penitentia non sit de necessitate salutis.

SED CONTRA est, quod dominus dicit Luc. 8. Si penitentiam non habueritis, omnes simul peribitis.

RESPON. Dicendum, quod aliquid est necessarium ad salutem dupliciter, uno modo absolute: alio modo ex suppositione, absolute quidem necessarium est ad salutem illud, sine quo nullus salutem consequi potest: sicut gratia Christi, & sacramentum baptismi per quod aliquis in Christo renascitur. Ex suppositione autem est necessarium sacramentum penitentiae, quod quidem est necessarium non omnibus, sed peccato subiacentibus: dicitur enim 2. Paral. 1. Et tu Deus iustorum non posuisti penitentiam iustis, Abraham, Isaac & Jacob his, qui tibi non peccauerunt. Peccatum autem cum consummatum fuerit, generat mortem, ut dicitur Iacob. 1. Et ideo necessarium est ad salutem peccatoris, quod peccatum remoueatur ab eo: quod quidem non potest fieri sine penitentiae Sacramento, in quo operatur uirtus passionis Christi per absolutionem sacerdotis simul cum opere penitentis, qui cooperatur gratiae ad destructionem peccati, sicut enim dicit Augu. * super Io. Qui creauit te sine te, non iustificabit te sine te. unde patet quod sacramentum penitentiae est necessarium ad salutem post peccatum, sicut medicamentum corporali, postquam homo in morbum periculosum incidit.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod gloss. illa uidetur esse intelligenda de eo, cui adest bona uoluntas.

Fas sine interpolacione, quae fit per peccatum, falsitas enim non habet tristitia causam: sed ex quo bona uoluntas tollitur per peccatum, non potest restitui sine tristitia, quae quis doler de peccato preterito, quod pertinet ad penitentiam.

AD SECVNDVM Dicendum, quod ex quo aliquis peccatum incurrit, charitas, fides & misericordia non liberant hominem a peccato sine penitentia: requirit enim charitas, quod homo doleat de offensa in amicum commissam, & quod amico homo studeat satisfacere: requirit etiam ipsa fides, ut per uirtutem passionis Christi, quae in sacramentis ecclesiae operatur, quarat iustificari a peccatis: requirit etiam & ipsa misericordia ordinata, ut homo subueniat penitendo suae miseriae, quam per peccatum incurrit: secundum illud Prou. 14. Miseros facit populos peccatum: unde ecel. 30. dicitur, Miserere anime tuae, placens Deo.

AD TERTIVM Dicendum, quod ad potestatem excellentem, quam solus Christus habuit, ut supra dictum est, * pertinet quod Christus effectum sacramenti penitentiae, qui est remissio peccatorum, contulit mulieri adulterae sine exterioris penitentiae Sacramento, licet non sine interiori penitentia, quam ipse in ea per gratiam est operatus.

ARTICVLVS VI.

Utrum penitentia sit secunda tabula post naufragium.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod penitentia non sit secunda tabula post naufragium, quia super illud Isa. 5. Peccatum suum quia si sedomae predicauerunt, dicit glo. * Secunda tabula post naufragium, est peccata abscondere: penitentia autem non abscondit peccata, sed magis ea reuelat, ergo penitentia non est secunda tabula.

¶ 2 Praet. Fundamentum in aedificio non tenet secundum, sed primum locum: penitentia autem in spiritali aedificio est fundamentum, secundum illud Heb. 6. Non rursus iacentes fundamentum penitentiae ab operibus mortuis, unde & praecedit ipsum baptismum, secundum illud Act. 2. penitentiam magis re, & baptizetur unusquisque uestrum, ergo penitentia non debet dici secunda tabula.

¶ 3 Praet. Omnia sacramenta sunt quaedam tabulae, id est, remedia contra peccatum: sed penitentia non tenet secundum locum inter sacramenta, sed magis quartum, ut ex supra dictis patet. * ergo penitentia non debet dici secunda tabula post naufragium.

SED CONTRA est, quod Hier. 7. dicit, quod secunda tabula post naufragium est penitentia.

RESPON. Dicendum, quod, id quod est per se, naturaliter prius est eo, quod est per accidens, sicut & substantia prior est accidente sacramenta autem quaedam per se ordinantur ad salutem hominis, sicut baptismus, qui est spiritalis generatio, & confirmatio, quae est spirituale augmentum, & eucharistia, quae est spirituale nutrimentum: penitentia autem ordinatur ad salutem hominis quasi per accidens, supposito quodam, scilicet ex suppositione peccati: nisi enim homo peccaret actualiter, penitentia non indigeret: indigeret tamen baptismo & confirmatione & eucharistia, sicut & in uita corporali non indigeret homo medicatione nisi infirmaret: indigeret autem homo per se ad uitam generatione, augmento, & nutrimento. & ideo penitentia tenet secundum locum.